

Editorial

Af Børge Obel

Det indre marked er blevet markedsført både som den store redning og den store trussel for Danmark. Det er uimodsagt, at den frie bevægelighed af varer og tjenesteydelser samt de øvrige tiltag i EF af såvel politisk som økonomisk art vil få og tildels allerede har fået stor indflydelse på vores samfund.

Kan vi vurdere disse konsekvenser? Fra en simpel teoretisk vurdering kan f.eks. siges at nogle af ændringerne svarer til en deregulering eller måske snarere en reregulering. Disse tendenser går ud over etableringen af det indre marked. I mange brancher f.eks. luftfart er denne reregulering mere generel og startede for flere år siden. Resultaterne i form af en ændret branchestruktur er også kendt. Det vil derfor med nogen forsigtighed være muligt at overføre erfaringer bl.a. fra sådanne rereguleringer i en vurdering af konsekvenserne af det indre marked.

I dette temanummer har vi valgt at bringe en række artikler, der kan belyse nogle af de forhold, som bliver berørt af det indre markeds gennemførelse.

Gennemførelsen af det indre marked bygger på vedtagelse af direktiver i EF. J. Ørstrøm Møller beskriver basis for EF's regelsæt og udviklingen i vedtagelsen af direktiverne. Disse direktiver skal udmønte sig i nationale tilpasninger og det offentlige vil blive dybt berørt af ændringerne. Søren Christensen behandler den offentlige sektors administrative struktur og konkluderer ligesom Ørstrøm Møller at et markant forhold er at hastigheden af ændringen af regelsættet er en vigtig faktor i vurderingen af det indre markeds gennemførelse.

Såvel private som erhvervslivet vil blive berørt af de ændringer, som Christen Sørensen mener, der er nødvendige på skatteområdet. Han påstår, at man vil »stemme med fødderne« og at det nuværende system ikke vil kunne fungere. Harmonisering vil ikke blive påtvunget, men vil blive en nødvendighed.

Harmonisering behandles også i artiklen om de finansielle tjenesteydelser af Kim Busk-Nielsen og Anette Brøløs. Hjemlandskriteriet vil få den absolut største betydning for harmoniseringens gennemførelse. Hjemlandskriteriet vil betyde at en harmonisering vil blive en nødvendighed for at kunne konkurrere.

En vigtig faktor for den frie bevægelighed af varer og tjenesteydelser er transportsystemet. Astrid Thygesen vurderer det europæiske transport-marked efter 1992.

Den frie bevægelighed omfatter også arbejdskraften. Peder J. Pedersen sammenligner i sin artikel udviklingen i arbejdsmarkedet i Danmark med de øvrige EF-landes udvikling. Han vurderer, at man ikke på kort sigt kan forvente de store ændringer i arbejdskraftens mobilitet, men at der på længere sigt vil vise sig ændringer af mere strukturel karakter. Harmonisering af f.eks. uddannelsessystemet er bare en af disse konsekvenser.

Indførelsen af det indre marked vil ikke kun føre til ændringer i økonomiske forhold. De politiske forhold ændres også både via parlamentets og ministerrådets indflydelse, men vi skal nu også i højere grad end tidligere til at tage højde for andre politiske traditioner og handlemåder. Et eksempel på dette er præ-

senteret i artiklen af Ove Bjørn Petersen om lobbyisme.

Vi håber, at vi med denne serie af artikler har vist nogle af de store udfordringer, som Danmark står overfor. Det vil være muligt indenfor de mange berørte områder at vurdere,

hvad der vil og kan ske, således at det for de enkelte vil være muligt at forberede sig. Uden seriøs forberedelse vil vi ikke være i stand til at udnytte de muligheder, som det indre marked giver, ligesom vi vil være mere følsomme overfor de trusler der opstår.